

متن دوزبانه‌ی قانون مدنی ایران

ترجمه‌ی انگلیسی به قلم: پروفسور سیدحسن امین

قاضی اسبق دادگستری ایران، استاد بازنشسته‌ی کرسی حقوق دانشگاه گلاسگو کالیدونیا

وکیل دادگاه‌های عالی اسکاتلند

ماده‌ی ۱۵۷- هرگاه دو زمین در دو طرف نهر، محاذی هم واقع شوند و حق تقدم یکی بر دیگری محرز نباشد و هر دو در یک زمان بخواهند آب ببرند و آب کافی برای هر دو نباشد، باید برای تقدم و تأخر در بردن آب به نسبت حصه قرعه زده و اگر آب کافی برای هر دو باشد، به نسبت حصه تقسیم می‌کنند.

ماده‌ی ۱۵۸- هرگاه تاریخ احیاء اراضی اطراف رودخانه، مختلف باشد زمینی که احیاء آن مقدم بوده است، در آب نیز مقدم می‌شود بر زمین متأخر در احیاء، اگرچه پایین‌تر از آن باشد.

[شرب زمین مؤخر]

ماده‌ی ۱۵۹- هرگاه کسی بخواهد جدیداً زمینی در اطراف رودخانه احیاء کند، اگر آب رودخانه زیاد باشد و برای صاحبان اراضی سابقه، تضییعی نباشد، می‌تواند از آب رودخانه زمین جدید را مشروب کند، و الا حق بردن آب ندارد، اگرچه زمین او بالاتر از سایر اراضی باشد.

[حیازت زمین به قصد تملک آب]

ماده‌ی ۱۶۰- هر کس در زمین خود یا در اراضی مباحه به قصد تملک قنات یا چاهی بکند تا به آب برسد یا چشمه جاری کند، مالک آب آن می‌شود و در اراضی مباحه، مادام که به آب نرسیده، تحجیر محسوب است.

باب سوم در معادن

ماده‌ی ۱۶۱- معدنی که در زمین کسی واقع شده باشد ملک صاحب زمین است و استخراج آن تابع قوانین مخصوصه خواهد بود.

(مواد پایانی باب دوم قانون مدنی مربوط به حیازت مباحات و اصول مربوط به حیازت آب رودخانه‌ها که تا قبل از تصویب قانون توزیع عادلانه‌ی آب رودخانه‌ها حاکم بود و اکنون بیش‌تر جنبه‌ی تاریخ حقوق دارد.)

[اصل تساوی حقوق شرکا]

ماده‌ی ۱۵۳- هرگاه نهری مشترک مابین جماعتی باشد و در مقدار نصیب هر یک از آن‌ها اختلاف شود، حکم به تساوی نصیب آن‌ها می‌شود، مگر این‌که دلیلی بر زیادتی نصیب بعضی از آن‌ها موجود باشد.

[اصل تسلیط مالکیت زمین]

ماده‌ی ۱۵۴- کسی نمی‌تواند از ملک غیر، آب به ملک خود ببرد بدون اذن مالک، اگرچه راه دیگری نداشته باشد. توضیح: این اصل، در قانون قنوت ۱۳۰۹ اصلاح شده است.

ماده‌ی ۱۵۵- هر کس حق دارد از نهرهای مباحه، اراضی خود را مشروب کند یا برای زمین و آسیاب و سایر حوائج خود، از آن نهر جدا کند.

(توضیح: این اصل در پی قانون توزیع عادلانه‌ی آب رودخانه‌ها اصلاح شده است.)

[تقدم و تأخر]

ماده‌ی ۱۵۶- هرگاه آب نهر کافی نباشد که تمامی اراضی اطراف آن مشروب شود و مابین صاحبان اراضی در تقدم و تأخر اختلاف شود و هیچ‌یک نتواند حق تقدم خود را ثابت کند، با رعایت ترتیب، هر زمینی که به منبع آب نزدیک‌تر است، به قدر حاجت، حق تقدم بر زمین پایین‌تر خواهد داشت.